

7. SVIBNJA 2024.

GOSPODARSKO ISTRAŽIVANJE 2024.

REZULTATI GOSPODARSKOG
ISTRAŽIVANJA NJEMAČKO-HRVATSKE
INDUSTRIJSKE I TRGOVINSKE KOMORE
ZA 2023. GODINU.

AHK

Deutsch-Kroatische
Industrie- und Handelskammer
Njemačko-hrvatska industrijska
i trgovinska komora

Sadržaj

UVODNA RIJEČ.....	2
GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA	3
GOSPODARSKI POKAZATELJI	4
Očekivanja i procjena gospodarskog stanja Hrvatske	4
Razvoj prodaje i izvoza	7
Razvoj broja zaposlenih	8
Razvoj izdataka za ulaganje	10
GOSPODARSKO-POLITIČKI POKAZATELJI	11
Zadovoljstvo različitim aspektima poslovanja u Hrvatskoj	11
Gospodarska politika i administracija	11
Porezi i subvencije	12
Gospodarsko okruženje	12
Tržište rada	13
Infrastruktura	14
Generalno zadovoljstvo ulaganjem u Hrvatsku	14
ZADOVOLJSTVO MOGUĆNOSTIMA UNUTAR EUROPSKE UNIJE	17
O NJEMAČKO-HRVATSKOJ INDUSTRIJSKOJ I TRGOVINSKOJ KOMORI	19

UVODNA RIJEČ

Dragi čitatelji,

Pred Vama se nalazi izvještaj gospodarskog istraživanja Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore koje provodimo već devetnaestu godinu u nizu, sve kako bismo saznali kako naši članovi gledaju na svoje poslovanje u Hrvatskoj. Samo istraživanje nadilazi hrvatske granice – ove godine istraživanje je provedeno u razdoblju od 19. veljače do 17. ožujka u 16 država srednje i istočne Europe, a odazvalo mu se čak 1.533 poslovnih subjekata!

Na razini Hrvatske u istraživanju je sudjelovalo sveukupno 118 poduzeća iz domaćih, njemačkih i inozemnih krugova, od čega se točno polovica (50 %) bavi uslužnim djelatnostima, dok su ostali u prerađivačkoj industriji (26 %), trgovini (11 %), građevinskoj industriji (8 %) te energetici i vodoprivredi (6 %). Čak 70 % ispitanika ima do 100 zaposlenika, 17 % između 100 i 250 zaposlenika, 9 % između 250 i 1000 zaposlenika te samo 5 % preko 1.000 zaposlenika. Velika većina poduzeća koja su sudjelovala u istraživanju nalaze se u Zagrebačkoj županiji (43 %) i Gradu Zagrebu (30 %), a na trećem mjestu nalazi se Osječko-baranjska županija (7 %).

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati očekivanja poduzeća za 2024. godinu, dobiti njihovu procjenu gospodarskog stanja te kvantitativno identificirati najčešće izazove s kojima se suočavaju tijekom svojeg poslovanja u Hrvatskoj. U tom kontekstu, jako nas veseli podatak da je čak 88 % ispitanika odgovorilo kako bi ponovno odabrali Hrvatsku kao lokaciju za svoje ulaganje!

Kao što je iz istraživanja vidljivo, među članovima Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore vlada optimizam. On je još uvijek suzdržan nakon nedavnih teških godina uzrokovanih pandemijom COVID-19 i ratom u Ukrajini, ali je postojan i neupitan. Izazovi koji trenutno najviše more naše članove svakako su manjak kvalificirane radne snage te sve viši troškovi rada.

S obzirom na činjenicu da se u hrvatskom javnom prostoru često čuju tvrdnje o manjku kvalitetne radne snage i problemima zapošljavanja, odnosno zadržavanja radnika, ove godine toj temi odlučili smo posvetiti nešto više pažnje. Rezultati istraživanja ukazuju kako se radi o izazovu kojeg svaki poslodavac pokušava riješiti na svoj način, ali dojam je kako bi i država mogla dodatno pomoći regulativom i poticajima!

Za kraj, svim našim članovima i čitateljima želimo još jednu uspješnu i poduzetnu poslovnu godinu!

Srdačan pozdrav,

Stefanie Ziska

Direktorica Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore

Svi podaci u ovom istraživanju izraženi su u postotcima.

GLAVNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Gospodarsko stanje i očekivanja za 2024. godinu

Ispitani poslovni subjekti pokazuju višu razinu optimizma nego prošle godine. Trenutno gospodarsko stanje u Hrvatskoj 53 % ispitanika ocjenjuje zadovoljavajućim, a 29 % ga smatra dobrim. U pokušaju predviđanja razvoja hrvatskog gospodarstva u 2024. godini u usporedbi s prošlom godinom, 48 % ispitanika smatra da nema velikih razlika, a 31 % smatra kako će ove godine biti vidljivi bolji rezultati.

Kvaliteta lokacije

Uspoređujući Hrvatsku s drugim državama srednje i istočne Europe, vidljivo je kako su poduzetnici koji su odlučili svoj kapital uložiti ovdje iznadprosječno zadovoljni. Samo četiri države imaju veći postotak poslovnih subjekata koji su rekli da bi opet investirali u državu u kojoj posluju – prosjek u svih 16 ispitanih država je 82,6 %, a u Hrvatskoj 87,7 %.

Prijetnje u gospodarskom razvoju i nedostaci poslovanja u Hrvatskoj

Preko polovice svih ispitanih (54 %) kao najveći rizik u poslovanju svoje tvrtke u narednih 12 mjeseci vidi nedostatak kvalificiranih radnika. Vrlo blizu po učestalosti odgovora našao se i srodni problem troškova rada (49 %). Uz navedene, najviše se poduzetnika požalilo na višak ili manjak potražnje (35 %), državnu gospodarsku politiku (32 %) te visoke cijene sirovina (26 %) i energije (25 %).

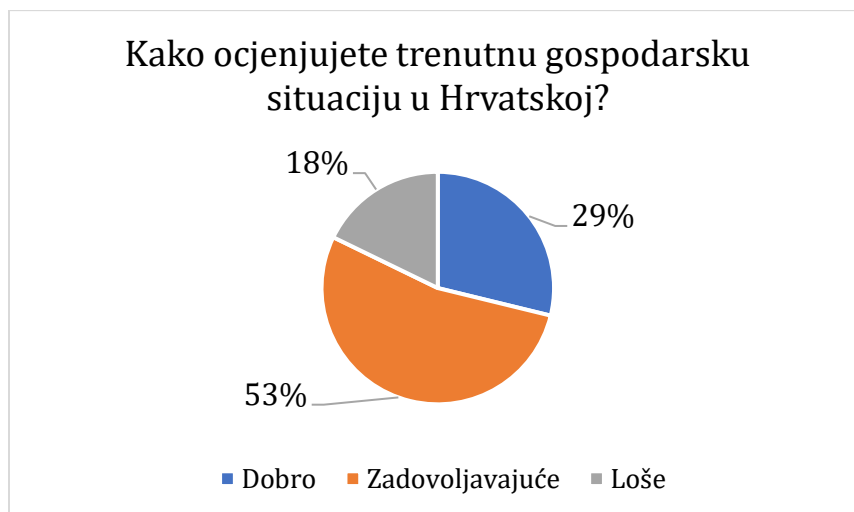
Kako rješiti izazov manjka kvalificiranih i kvalitetnih radnika?

Ispitanici se s izazovom manjka kvalificiranih radnika bore na mnoge načine – najveći broj ispitanika (56 %) odgovorio je kako ih je ova situacija natjerala da prošire svoje interne edukacijske kapacitete kako bi pronašli i razvili svoje unutarnje ljudske resurse. Ostale metode koje su ispitanici iznijeli su sljedeće: povećanje plaća iznad prosjeka tržišta/branše (54 %), povećanje automatizacije i digitalizacije poslovanja (50 %) te proširenje različitih bonusa i subvencija na plaću (46 %).

GOSPODARSKI POKAZATELJI

Očekivanja i procjena gospodarskog stanja Hrvatske

Više od polovice svih ispitanih poslovnih subjekata (53 %) tvrdi kako je trenutna gospodarska situacija u Hrvatskoj zadovoljavajuća, a skoro trećina ispitanih (29 %) smatra kako je situacija uistinu dobra. To znači da samo 18 % ispitanih gospodarsku situaciju u Hrvatskoj poima lošom. Ovakve brojke ukazuju na daljnji nastavak trenda podizanja zadovoljstva poduzetnika gospodarskim uvjetima u Hrvatskoj – 2023. godine samo 20 % ispitanih smatralo je gospodarsku situaciju u Hrvatskoj dobrom, a 2022. godine taj postotak bio je još niži, tek 8 %.

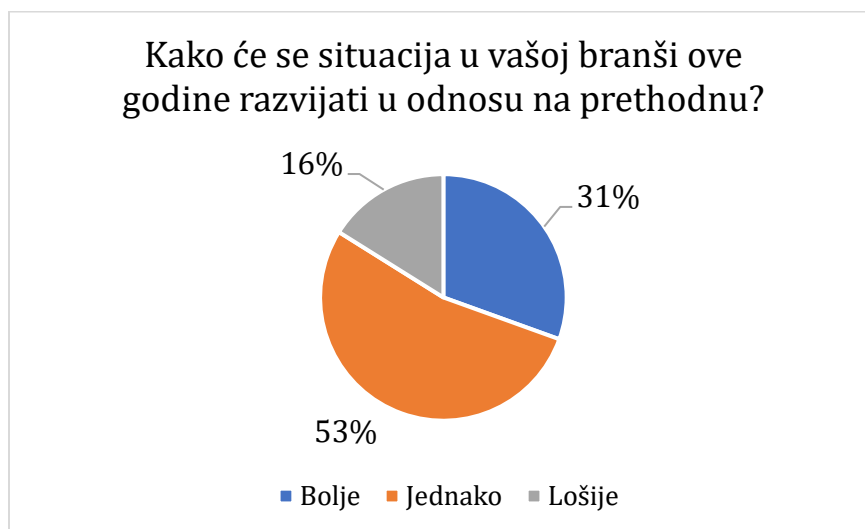
Trend rasta optimizma vidljiv je i u odgovorima na pitanje o izgledima razvoja hrvatskog gospodarstva u usporedbi s prošlom godinom. Ove godine tek 20 % ispitanih izjavilo je kako su izgledi hrvatskog gospodarstva loši, 48 % smatra da nema konkretnih promjena, a čak 31 % smatra kako hrvatsko gospodarstvo danas ima bolje izgleda za rast u odnosu na prošlu godinu.

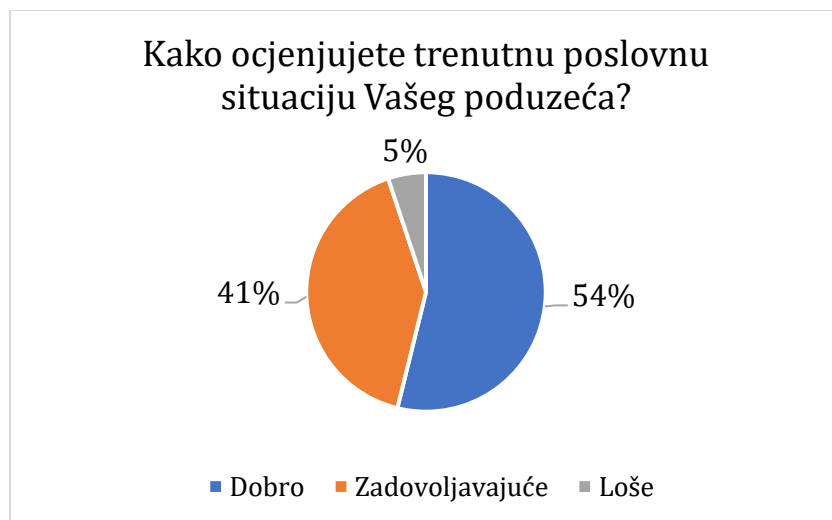
Optimizam usmjeren prema cjelokupnom hrvatskom gospodarstvu nije se prelio i na stavove o stanju u matičnom sektoru ispitanika. Naime, 52 % ispitanika smatra kako je stanje u njihovoj branši zadovoljavajuće, 32 % smatra kako je stanje dobro, a 16 % nije zadovoljno svojom branšom. Broj ispitanika koji tvrde da je stanje u branši dobro ostao je isti, ali je porastao broj onih koji smatraju da stanje nije dobro (2023. – 11 %). Ipak, pogledamo li dugoročno broj ispitanika koji svoj sektor ocjenjuju lošim, vidljiv je veliki pad u odnosu na 2019. godinu kad je taj postotak iznosio 34 %.

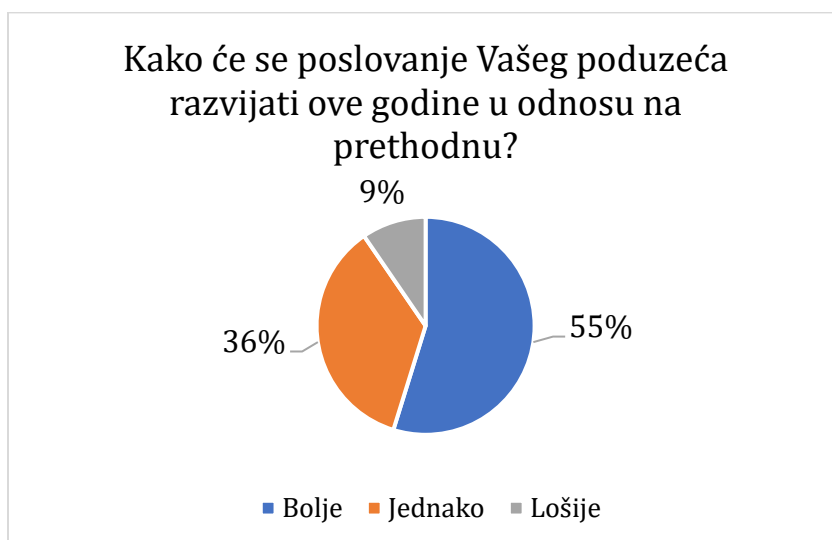
Trend vidljiv kod prethodnog pitanja prisutan je i prilikom odgovora na predviđanje daljnjeg razvoja situacije u branši ispitanika. Ovdje je vidljiv veliki pad ispitanika koji predviđaju da će godina pred njima biti bolja od prošle (2024. – 31 %, 2023. – 42 %), a porast onih koji smatraju da neće biti velikih promjena (2024. – 53 %, 2023. – 45 %) ili da će ova godina biti gora od prošle (2024. – 16 %, 2023. – 13 %).

S druge strane, zanimljivo je primijetiti diskrepanciju između stavova o stanju u branši i stavova o vlastitom poslovnom subjektu. Naime, više od polovica ispitanika smatra kako se njihova tvrtka nalazi u dobroj situaciji (54 %), a samo 5 % ispitanika misli kako je njihovo stanje loše. Ove brojke ukazuju na daljnje poboljšanje poslovne situacije članova Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore – 2019. godine tek je 27 % ispitanika stanje svoje tvrtke ocijenilo dobrim te se u roku od pet godina taj broj udvostručio!

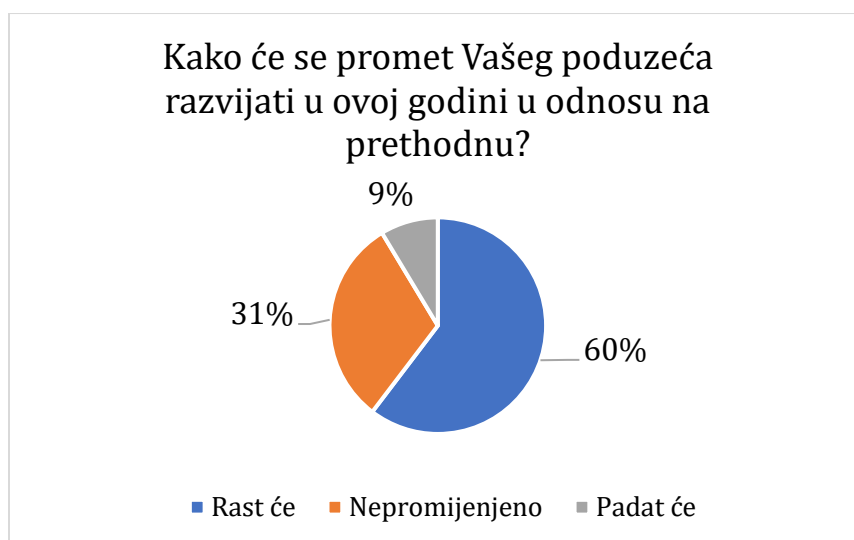
Na pitanje o procjeni razvoja njihovog poslovanja u ovoj godini u odnosu na prošlu, ispitanici su dali odgovore koji nastavljaju pokazivati optimizam – preko polovice ispitanih (55 %) smatra da će se poslovanje dobro razvijati, a tek desetina smatra kako će im poslovanje ove godine biti lošije nego prošle! Zanimljivo, radi se o gotovo identičnim postocima kao prošle godine.

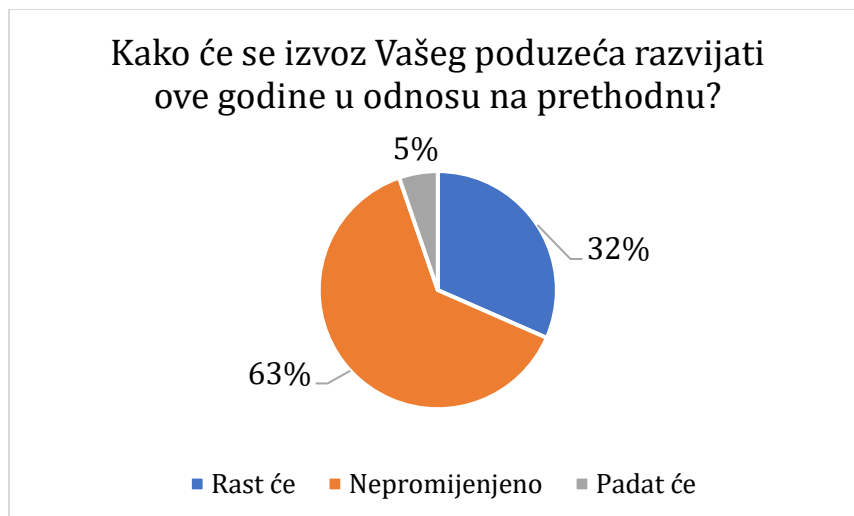
Na pitanje koji su to najveći rizici u gospodarskom razvoju njihove tvrtke u sljedećih 12 mjeseci, ispitanici su ponudili čitav niz odgovora. Ipak, više od polovice ispitanih odgovorilo je kako se radi o nedostatku kvalificiranih radnika (54 %). Sljedeći najčešći odgovori bili su troškovi rada (49 %), količina potražnje (35 %) i gospodarski uvjeti u Hrvatskoj (32 %).

Razvoj prometa i izvoza

Generalni optimistični stav članova Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore vidljiv je i u odgovorima na pitanje o procjeni razvoja prometa u 2024. godini, u usporedbi s prošlom. Čak 60 % ispitanih vjeruje kako će im promet ove godine porasti, a tek 9 % misli kako će im razina prometa pasti. Ove brojke gotovo su identične s prošlogodišnjima što označava stabilizaciju stavova nakon krize uzrokovane COVID-om i ratom u Ukrajini koja je vidljiva u rezultatima za 2022. godinu kada je samo 43 % vjerovalo u rast prometa.

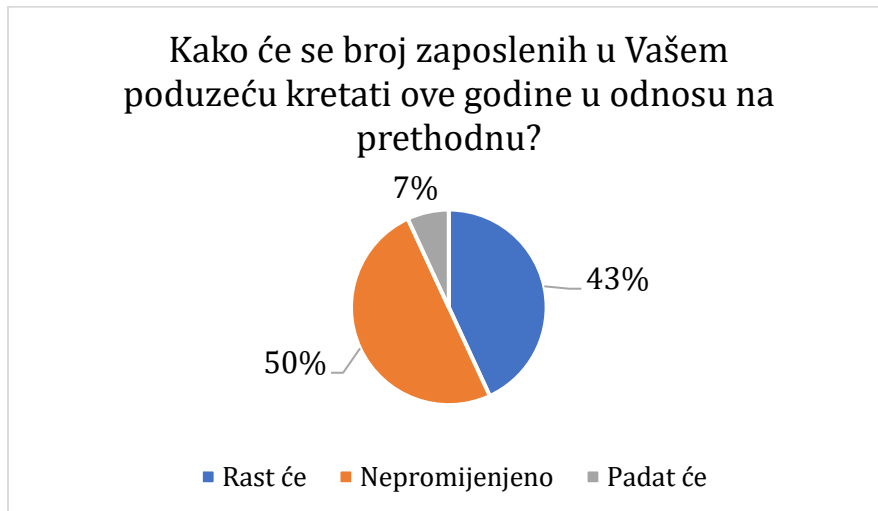

Što se tiče količine izvoza, ispitanici su ipak malo suzdržaniji – tek 32 % smatra kako će količina izvoza njihovog poduzeća rasti, a čak 63 % misli kako neće biti vidljive veće promjene u izvozu. U odnosu na prethodno istraživanje gotovo je jednak broj pesimističnih (2024. - 5 %, 2023. - 4 %), samo je došlo do pada broja ispitanika koji smatraju da će izvoz njihove tvrtke rasti (2023. - 38 %).

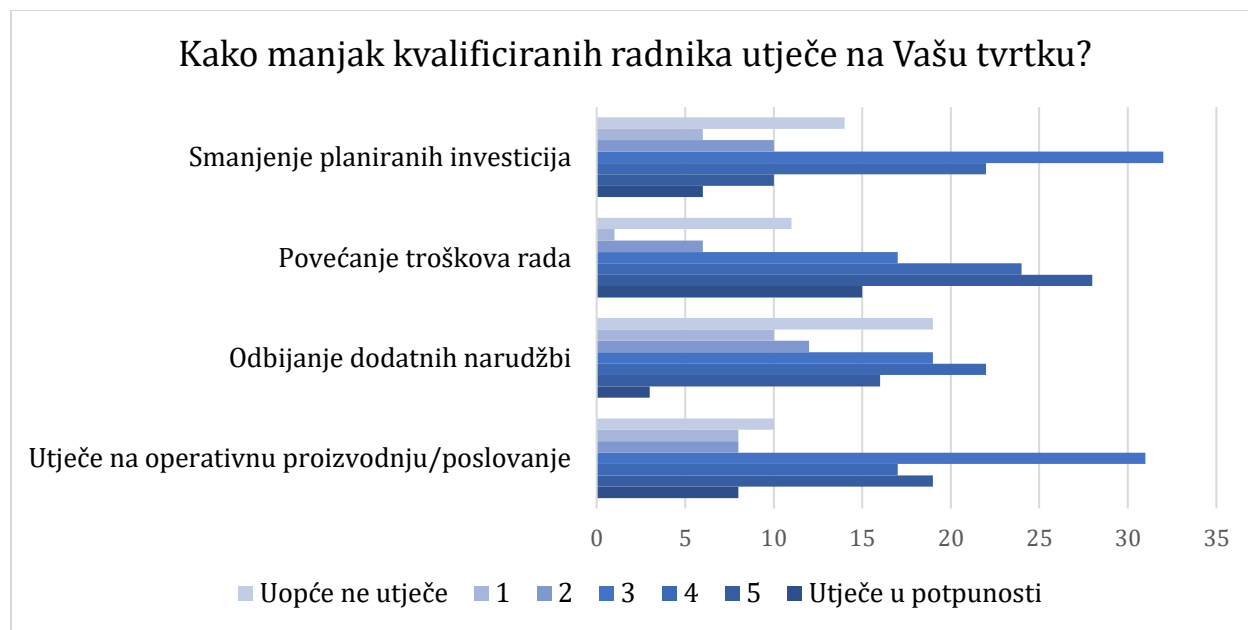
Razvoj broja zaposlenih

Što se tiče broja zaposlenih u tvrtkama obuhvaćenim istraživanjem, točno polovica ispitanih smatra kako neće doći do ikakvih promjena u odnosu na prošlu godinu. Porast broja zaposlenika predviđa 43 % ispitanika, a pad predviđa tek 7 %. Ovi rezultati veoma su slični prošlogodišnjima, a trendovi posljednjih godina ukazuju na sve bolju situaciju jer je još 2019. godine čak 16 % ispitanih subjekata smatralo kako će doći do pada broja zaposlenika.

Poslovni subjekti obuhvaćeni istraživanjem za 2024. godinu predviđaju povećanje izdataka za plaće od 10,4 % po zaposleniku. Usporedimo li to predviđanje s ostalim državama u kojima je provedeno istraživanje, poduzetnici aktivni u Republici Hrvatskoj nalaze se točno u sredini svih ispitanih – najveće povećanje izdataka predviđaju poduzetnici na Kosovu, a najmanje u Češkoj.

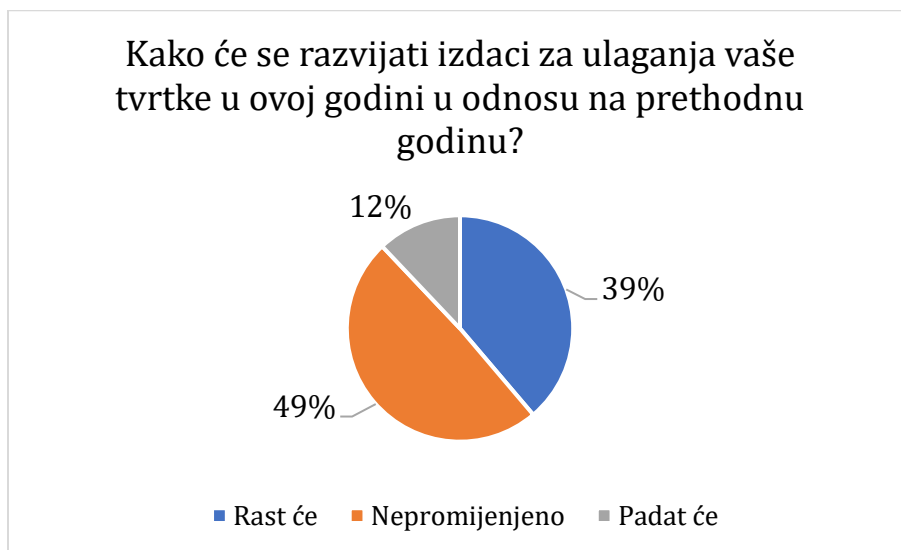
Ispitanici su potom bili zamoljeni da procjene kako manjak kvalificiranih radnika utječe na njihovo poslovanje. Četiri faktora izdvojena su kao ključna, a ispitanici su im davali ocjene od 0 do 6, gdje je ocjena 0 označavala odgovor „ne utječe uopće“, a ocjena 6 „utječe u potpunosti“. Sukladno tome, većina ispitanih odgovorila je kako manjak kvalificiranih radnika najviše dovodi do nužnosti odbijanja dodatnih narudžbi koje nisu u mogućnosti izvršiti zbog manjka ljudi (prosječna ocjena 4.26). Visoku ocjenu dobio je i čimbenik „smanjenje planiranih investicija“ (prosječna ocjena 4.04).

Ispitanici se s izazovom manjka kvalificiranih radnika bore na mnoge načine – ipak, neke metode pokazale su se dominantnima. Najveći broj ispitanika (56 %) odgovorio je kako ih je ova situacija natjerala da prošire svoje interne edukacijske kapacitete kako bi pronašli i razvili svoje unutarnje ljudske resurse. Ostale istaknute metode koje su ispitanici iznijeli su sljedeće: povećanje plaća iznad prosjeka tržišta/branše (54 %), povećanje automatizacije i digitalizacije poslovanja (50 %) te proširenje različitih bonusa i subvencija na plaću (46 %). Dio ispitanih podigao je razinu suradnje s obrazovnim institucijama (32 %), a neki su se odlučili na dodatno motiviranje zaposlenika pred mirovinu da dulje ostanu u radnom odnosu (23 %). Svi ostali odgovori dobili su manje od 20 % odgovora.

Razvoj izdataka za ulaganje

Pitanje o usporedbi tijekom kapitalnih rashoda u tekućoj godini pokazuje zanimljivu konstantu kroz niz godina vršenja gospodarskog istraživanja. Naime, od 2019. godine okvirno polovica ispitanih smatra kako neće doći do velikih promjena u rashodima. S druge strane, već godinama je vidljiv rast broja ispitanika koji smatraju da će doći do porasta rashoda i pad onih koji smatraju da slijedi smanjenje rashoda. Ove godine ipak je došlo do porasta broja poduzeća koja govore o smanjenju izdataka za ulaganje u odnosu na 2023. godinu (2024. – 12 %, 2023. – 7 %).

GOSPODARSKO-POLITIČKI POKAZATELJI

Zadovoljstvo različitim aspektima poslovanja u Hrvatskoj

Prilikom provedbe gospodarskog istraživanja za ovu godinu naše članove pitali smo za mišljenje o nizu različitih čimbenika u njihovom poslovanju u Hrvatskoj. Čimbenici se mogu podijeliti u nekoliko većih skupina: gospodarska politika i administracija; porezi i subvencije; gospodarsko okruženje; tržište rada i infrastruktura. Ispitanici su zamoljeni da svoje zadovoljstvo čimbenicima izraze na skali od 1 do 5, gdje 1 označava ocjenu „jako zadovoljan“, a 5 ocjenu „jako nezadovoljan“. To znači da viša ocjena za određeni čimbenik znači veće nezadovoljstvo njime.

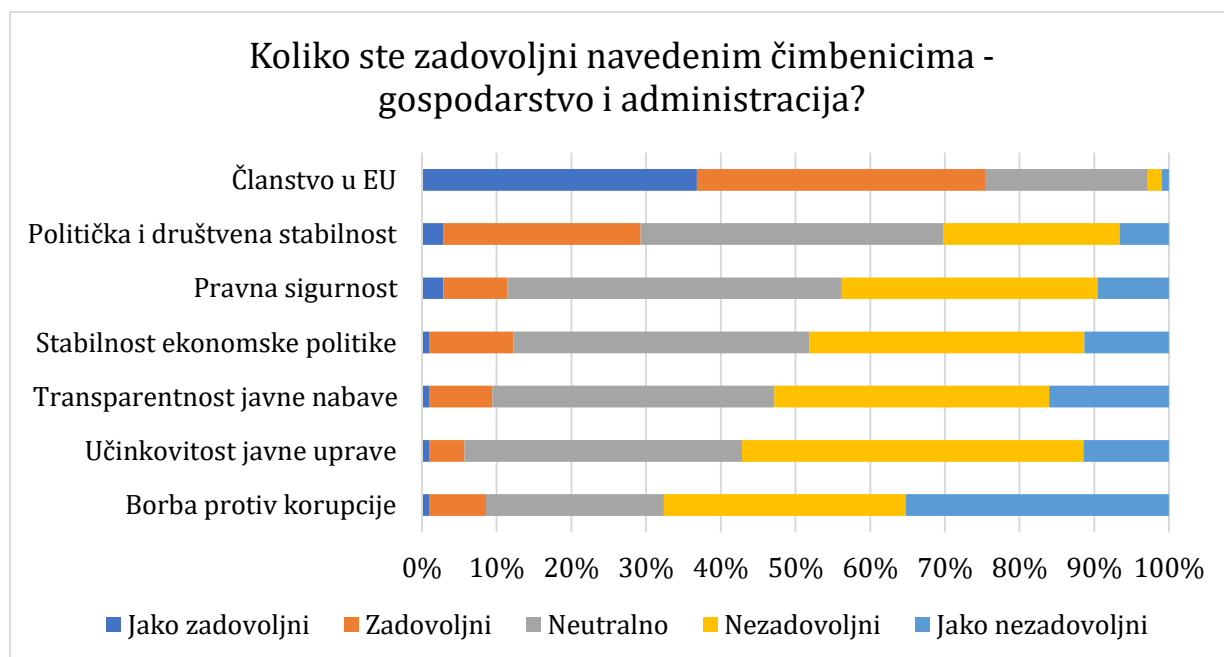
Gospodarska politika i administracija

U ovoj skupini ispitani su sljedeći faktori: članstvo u Europskoj uniji; učinkovitost javne uprave; transparentnost javnih natječaja; predvidljivost gospodarske politike; suzbijanje korupcije i kriminala; politička i socijalna stabilnost; te pravna sigurnost.

Najveće nezadovoljstvo ispitanici su izrazili prema suzbijanju korupcije i kriminala – prosječna ocjena koju su ispitanici dali ovom čimbeniku je 3.93. Čak 32 % ispitanih reklo je da je nezadovoljno, a 35 % da je jako nezadovoljno utjecajem ovog čimbenika na njihovo poslovanje u Hrvatskoj! Sljedeće najgore rezultate ostvarili su čimbenici „učinkovitost javne uprave“ (prosječna ocjena 3.62 - 46 % nezadovoljnih i 11 % jako nezadovoljnih) i „transparentnost javnih natječaja (prosječna ocjena 3.58 – 37 % nezadovoljnih i 16 % jako nezadovoljnih).

Jedini čimbenik poslovanja u ovoj skupini kojeg ispitanici smatraju dominantno pozitivnim je članstvo u Europskoj uniji – velika većina ispitanika je ili jako zadovoljna (37 %) ili zadovoljna (39 %), a prosječna ocjena dana ovom čimbeniku je 1.92!

Prosječna ocjena dana čimbenicima u ovoj skupini iznosi 3.28.

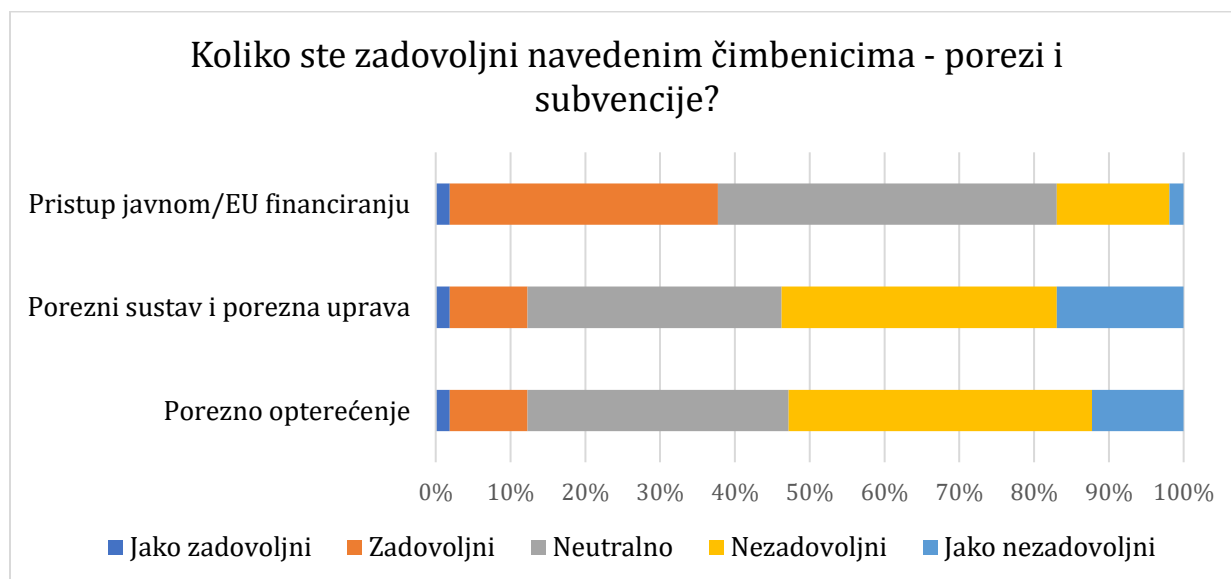

Porezi i subvencije

U ovoj skupini ispitani su sljedeći faktori: porezno opterećenje; porezni sustav i porezna uprava; te pristup javnom/EU financiranju.

Većina ispitanika izrazila je kritičko mišljenje o poreznom sustavu i poreznoj upravi (prosječna ocjena 3.57 – 37 % nezadovoljnih, 17 % vrlo nezadovoljnih) te poreznom opterećenju u Republici Hrvatskoj (prosječna ocjena 3.51 – 41 % nezadovoljnih, 12 % vrlo nezadovoljnih). Pristup javnom i EU financiranju ocijenjen je kudikamo pozitivnije – prosječna ocjena iznosi 2.79, 36 % ispitanih zadovoljno je ovim čimbenikom, a 45 % nije niti zadovoljno niti nezadovoljno.

Prosječna ocjena dana čimbenicima u ovoj skupini iznosi 3.29 te se radi o najlošije ocijenjenoj skupini faktora.

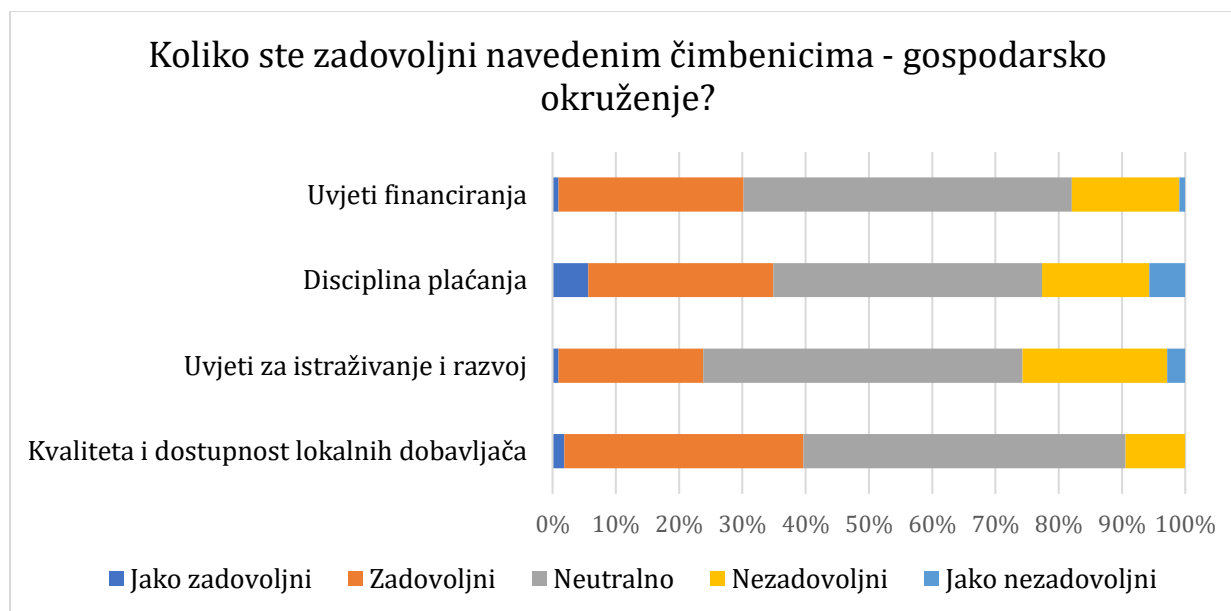

Gospodarsko okruženje

U ovoj skupini ispitani su sljedeći faktori: kvaliteta i raspoloživost lokalnih dobavljača; uvjeti za istraživanje i razvoj; disciplina plaćanja; te uvjeti financiranja (pristup i troškovi).

Rezultati koje su ispitanici dali u ovoj skupini kudikamo su pozitivniji nego u proteklim skupinama – najbolju ocjenu dobila je kvaliteta i raspoloživost lokalnih dobavljača (prosječna ocjena 2.68, 38 % zadovoljnih, 54 % niti zadovoljnih niti nezadovoljnih). Slične rezultate ostvarili su uvjeti financiranja i disciplina plaćanja, oba s prosječnom ocjenom 2.88, a najgore rezultate u ovoj skupini ima čimbenik „uvjeti za istraživanje i razvoj“ s prosječnom ocjenom 3.04 i jednakim brojem zadovoljnih i nezadovoljnih (23 %).

Prosječna ocjena dana čimbenicima u ovoj skupini iznosi 2.87.

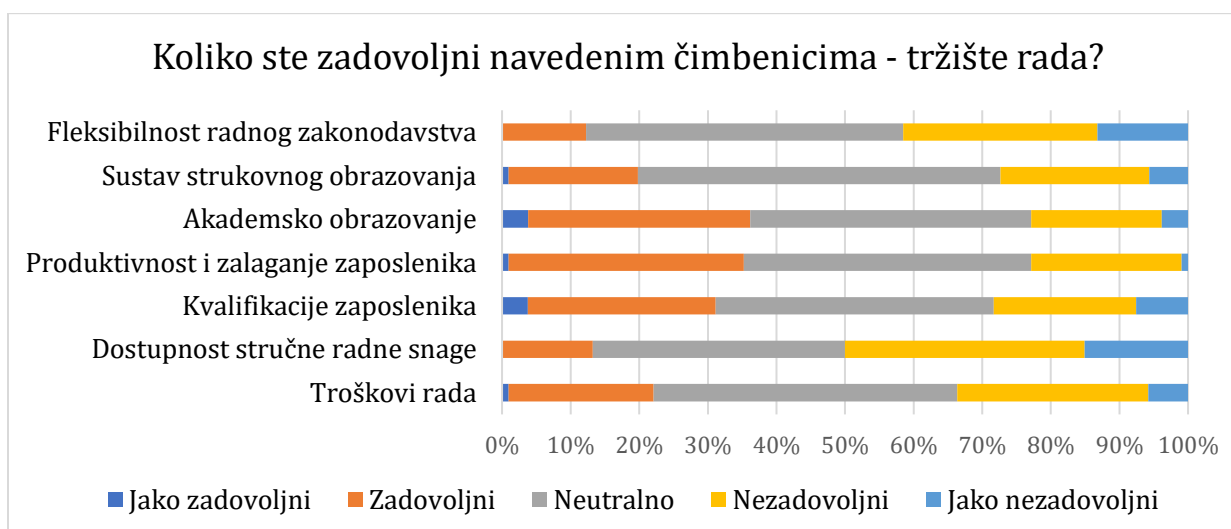

Tržište rada

U ovoj skupini ispitani su sljedeći faktori: troškovi rada; raspoloživost stručne radne snage; kvalifikacija zaposlenika; produktivnost i zalaganje zaposlenika za bolje rezultate rada; sustav visokog obrazovanja; sustav strukovnoga obrazovanja; te fleksibilnost radnoga zakonodavstva.

Najlošije rezultate u ovoj skupini dobili su faktori „raspoloživost stručne radne snage“ (prosječna ocjena 3.52 – 35 % nezadovoljnih, 15 % jako nezadovoljnih) i „fleksibilnost radnog zakonodavstva“ (prosječna ocjena 3.42 – 28 % nezadovoljnih, 13 % jako nezadovoljnih). S druge strane, ispitanici su najboljim ocijenili „sustav visokog obrazovanja“ (prosječna ocjena 2.87 – 32 % zadovoljnih) i „produktivnost i zalaganje zaposlenika za bolje rezultate rada“ (prosječna ocjena 2.88 – 34 % zadovoljnih).

Prosječna ocjena dana čimbenicima u ovoj skupini iznosi 3.14.

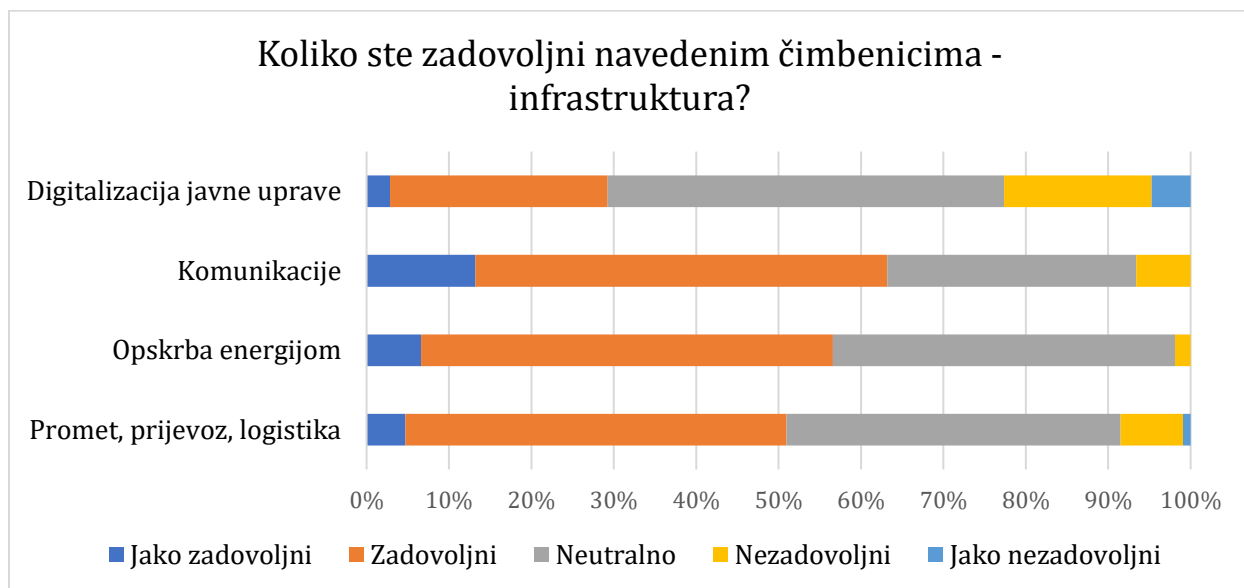

Infrastruktura

U ovoj skupini ispitani su sljedeći faktori: promet, prijevoz, logistika; opskrba energijom; komunikacije (kvaliteta mreže, usluge); te digitalizacija javne uprave.

Najlošiju ocjenu u ovoj skupini dobio je čimbenik „digitalizacija javne uprave“ (prosječna ocjena 2.95 – 26 % zadovoljnih, 18 % nezadovoljnih), dok su „opskrba energijom“ (prosječna ocjena 2.39 – 50 % zadovoljnih) i „komunikacije (kvaliteta mreže, usluge)“ (prosječna ocjena 2.30 – 50 % zadovoljnih, 13 % jako zadovoljnih) najbolje ocijenjeni.

Prosječna ocjena dana čimbenicima u ovoj skupini iznosi 2.54, te se radi o najbolje ocijenjenoj skupini.

U konačnici, prosječna ocjena svih analiziranih čimbenika iznosi 3,06. S obzirom na to da je prošle godine prosječna ocjena analize čimbenika bila 3,16 možemo zaključiti kako zadovoljstvo raste.

Generalno zadovoljstvo ulaganjem u Hrvatsku

Poslije ocjene različitih faktora poslovanja ispitanici su dali i svoj odgovor na pitanje „Biste li danas ponovno izabrali Hrvatsku kao lokaciju za svoje ulaganje?“ Velika većina ispitanih, čak 88 %, na ovo pitanje odgovorila je „DA“ što ukazuje kako, usprkos izazovima koje se susreću, Hrvatska itekako ima svojih pozitivnih strana. Ovaj rezultat stavlja Hrvatsku na peto mjesto svih država koje su sudjelovale u istraživanju, iza Bugarske, Estonije, Latvije i Poljske.

Na pitanje o najvažnijim prednostima Hrvatske kao poslovne lokacije, ispitanici su mogli dati do tri odgovora. S obzirom da se radi o kvalitativnim odgovorima, odlučili smo se sažeti ih kroz jednostavan prikaz najčešćih pojmova koji se spominju. Lokacija, odnosno geografski položaj, navedeni su kao najčešća prednost Hrvatske, a u tom kontekstu treba promatrati i odgovore „prometna povezanost“ i „lage“. Veliki faktor također predstavljaju odgovori „Schengen“ i „EURO“ koji pokazuju kako ispitanici pozitivno gledaju na hrvatski razvoj u okvirima Europske unije.

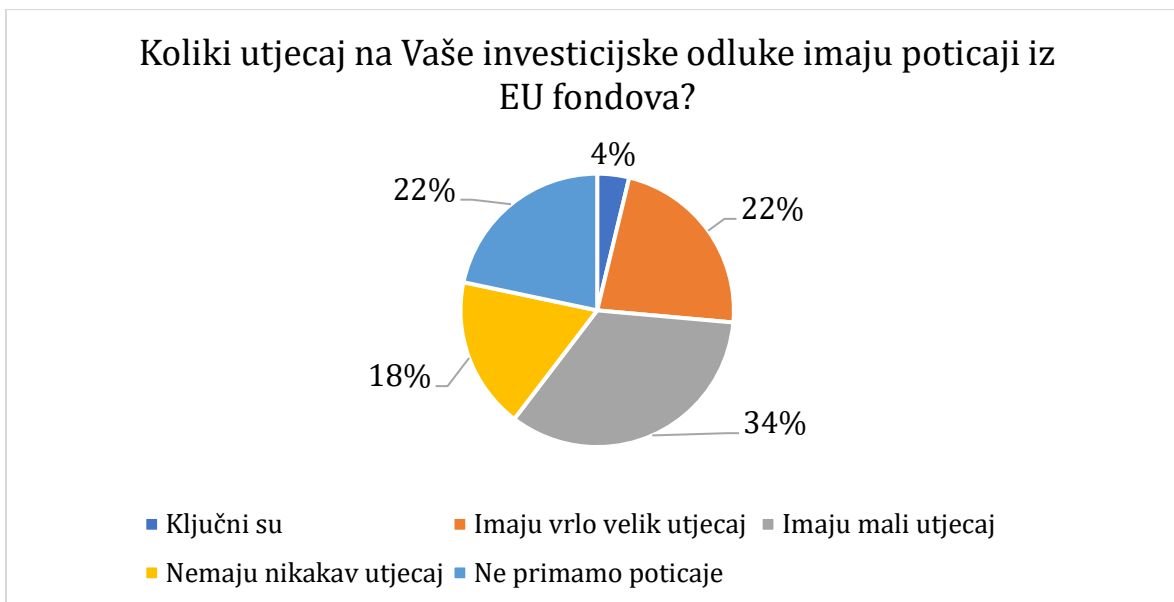

Na pitanje o tri najvažnija zadatka hrvatske Vlade koja mogu dovesti do poboljšanja investicijske klime i gospodarske situacije, ispitanici su ponovno mogli ponuditi do tri odgovora. Najčešći odgovor na ovo pitanje svakako je „corruption“, odnosno nužnost borbe protiv korupcije koju ispitanici promatraju kao jedan od najvećih izazova pri poslovanju u Hrvatskoj. Osim toga, prisutni su i prijedlozi reforme sudstva, smanjenje administrativnih opterećenja i povećanje brzine javne uprave kroz digitalizaciju te smanjenje poreznih opterećenja.

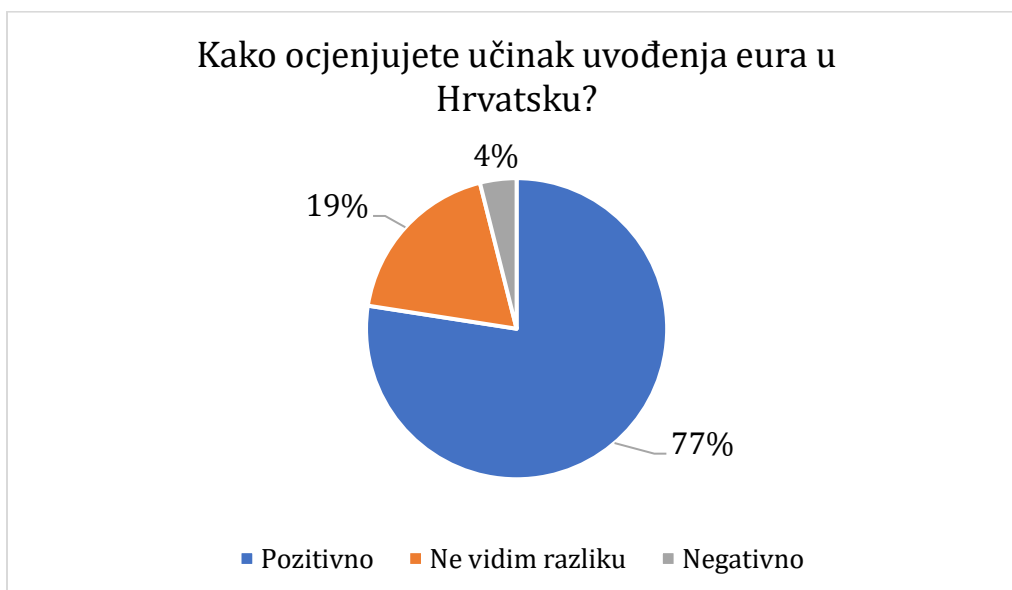

ZADOVOLJSTVO MOGUĆNOSTIMA UNUTAR EUROPSKE UNIJE

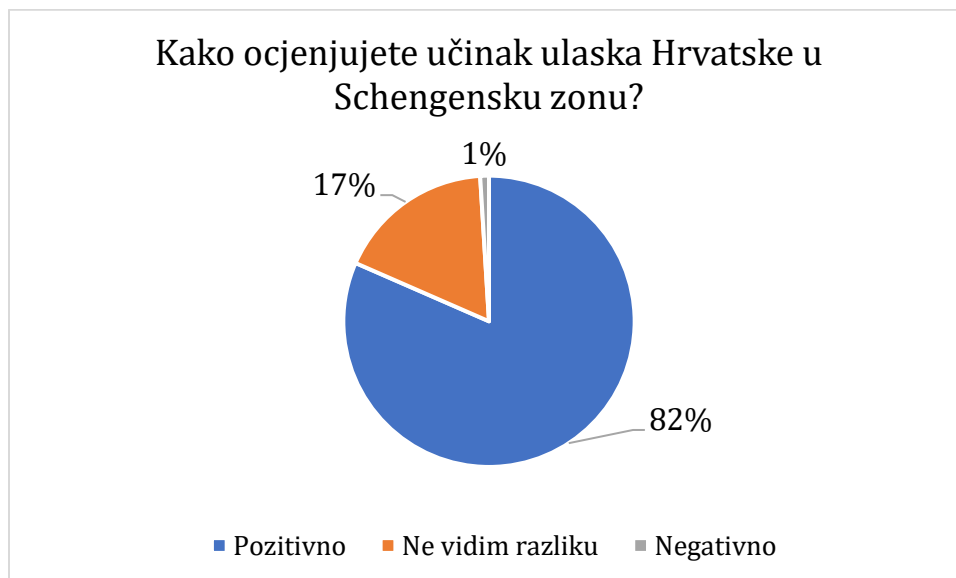
Na pitanje o utjecaju fondova Europske unije na donošenje poslovnih odluka, trećina ispitanih odgovorila je kako samo donekle utječu (34 %), a gotovo četvrtina (23 %) odgovorila je kako uvelike utječu. S druge strane, 18 % ispitanih izjavilo je da im EU fondovi nisu nimalo relevantni, a čak 22 % tvrdi kako ne dobivaju nikakve potpore niti ulaganja iz EU fondova.

Istodobno, kroz istraživanje smo pokušali doznati i stavove naših članova o uvođenju valute EUR i ulasku Hrvatske u Schengensko područje. Što se tiče uvođenja eura, više od tri četvrtine ispitanika (77 %) izjavilo je kako osjećaju pozitivan utjecaj na njihovo poslovanje, 19 % ne vidi nikakvu razliku, a tek 4 % taj potez smatra negativnim. U odnosu na 2023. godinu, vidljiv je porast broja onih koji to vide kao pozitivan potez (2023. – 71 %)!

Što se tzv. Schengena tiče, ove godine 82 % ispitanika izjavilo je kako se radi o nečemu što ima pozitivan učinak na njihovo poslovanje, a 18 % ne može procijeniti utjecaj na njihovo poslovanje. Ovi rezultati usporedivi su s onima iz 2023. godine kad je 77 % ispitanika vidjelo pozitivan utjecaj Schengenske zone na njihovo poslovanje.

O NJEMAČKO-HRVATSKOJ INDUSTRIJSKOJ I TRGOVINSKOJ KOMORI

Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora najveća je bilateralna poslovna zajednica u Hrvatskoj koja broji više od 330 članova iz hrvatskih, njemačkih i inozemnih krugova.

Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora dio je globalne mreže njemačkih vanjskotrgovinskih komora, delegacija i predstavništava njemačkog gospodarstva (AHK) s više od 150 sjedišta u 93 zemlje. AHK su institucije za promicanje vanjske trgovine Njemačke i pružaju kompetentne usluge, snažnu mrežu kao organizaciju članova i predstavnika interesa njemačkog gospodarstva.

Web: <https://kroatien.ahk.hr/>

KONTAKT

Sofija Radoš

Member Relations & Communication

sofija.rados@ahk.hr

Telefon: + 385 (0)1 6311 616

Mob.: + 385 91 6311 621